

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ.Κώδικας : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Δ. Δημητρώπουλος
Τηλέφωνο : 210 3375066
FAX : 210 3235135
e-mail : d.dimitropoulos1@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κυρίες Μάλαμα Κυριακή και
Νοτοπούλου Κατερίνα
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 5615 /8.4.2020 ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 5615 / 8.4.2020 ερώτησης, που κατατέθηκε από τις Βουλευτές κυρίες Μάλαμα Κυριακή και Νοτοπούλου Κατερίνα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού και γενικότερα η προστασία της ανθρωπίνης ζωής αποτελούν σήμερα τις ύψιστες προτεραιότητες.

Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων στα πρόσωπα που έχουν ανάγκη και αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή, αναδεικνύει δε την κρατική ευθύνη.

Συγκεκριμένα, επί του δεύτερου σκέλους του δεύτερου ερωτήματος:

Ειδικώς για τα προβλήματα που έχουν ανακύψει με τους δανειολήπτες που αποδεδειγμένα πλήττονται από τις συνέπειες του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και με σκοπό τη διευκόλυνσή τους και την προστασία της ζωής τους, έχει εκδοθεί από το Υπουργείο Οικονομικών η ΠΝΠ 75/30.03.2020 «*Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 75), η οποία στη δεύτερη παράγραφο του πέμπτου άρθρου αυτής προβλέπει τα εξής:

1) Αναστέλλονται για τρεις (3) μήνες οι προθεσμίες που αφορούν σε διαδικασίες μετά την υποβολή της αίτησης, καθώς και πληρωμές δόσεων συμφωνημένης ρύθμισης οφειλών, στο πλαίσιο της προστασίας 1ης κατοικίας (Ν. 4605/2019) και του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ομόρρυθμων εταίρων, ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών (Ν. 4469/2017). Η εν λόγω αναστολή πληρωμών αφορά τα φυσικά πρόσωπα δικαιούχους της οικονομικής ενίσχυσης των οκτακοσίων (800,00) ευρώ, καθώς και τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στους ΚΑΔ που πλήττονται από τον κορωνοϊό.

2) Αναστέλλονται για τρεις (3) μήνες οι προθεσμίες που αφορούν σε πληρωμές δόσεων στο πλαίσιο ρύθμισης οφειλών από προσωρινή διαταγή ή δικαστική απόφαση, στο πλαίσιο του Νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, που περιλαμβάνει μισθωτούς, συνταξιούχους, ελεύθερους

επαγγελματίες και μικροεμπόρους (Ν. 3869/2010). Η εν λόγω αναστολή πληρωμών αφορά επίσης όσους δικαιούχους θα λάβουν την οικονομική ενίσχυση των οκτακοσίων (800,00) ευρώ.

Περαιτέρω και όσοι οφειλέτες δεν λάβουν την ανωτέρω οικονομική ενίσχυση των 800 ευρώ, αλλά έχουν πληγεί από την κρίση του κορωνοϊού, δύνανται δυνάμει της ίδιας ως άνω ΠΝΠ να λάβουν την ως άνω τριμήνη αναστολή πληρωμών, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη προς τους δανειστές του (τράπεζα ή εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις) και αξιολόγησης αυτής. Πρακτικά, στην περίπτωση αυτή η αίτηση περιλαμβάνει τεκμηρίωση του οφειλέτη ότι πλήττεται από τις συνέπειες εξάπλωσης του κορωνοϊού, προκειμένου να αξιολογηθεί σε δεύτερο στάδιο από τον πιστωτή, πιστωτικό ίδρυμα ή εταιρεία διαχείρισης δανείων και πιστώσεων.

Εξάλλου, ήδη με την υπ' αρ. υπ' αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ.26804 (ΦΕΚ Β 1588/25.4.2020) Κοινή Υπουργική Απόφαση οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Υγείας και Δικαιοσύνης αποφασίστηκε η προσωρινή αναστολή λειτουργίας των πολιτικών δικαστηρίων, ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών της χώρας, έως και την 15.5.2020, για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας. Ειδικότερα και μεταξύ άλλων, με την συγκεκριμένη Απόφαση αποφασίστηκε αφενός η αναστολή των νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και άλλων ενεργειών ενώπιον των υπηρεσιών των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, καθώς και της παραγραφής των συναφών αξιώσεων και αφετέρου η καθολική αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης και της διενέργειας πλειστηριασμών.

Από τη συγκεκριμένη Κοινή Υπουργική Απόφαση, όπως και από τις ΚΥΑ που προηγήθηκαν με το ίδιο περιεχόμενο, ήτοι ΚΥΑ υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 17734 (ΦΕΚ Β' 833/12.3.2020), υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.18176 (ΦΕΚ Β' 864/15.3.2020), υπ' αρ. Δ1α/Γ.Π.οικ.21159 (ΦΕΚ Β' 1074/27.3.2010) και Δ1 α/ΓΠ.οικ.24403 (ΦΕΚ Β' 1301/11.04.2020) γίνεται σαφές ότι έχει καλυφθεί το μείζον ζήτημα της συνεπούς τήρησης της υποχρέωσης των οφειλετών, που πλήγονται από την τρέχουσα πρωτόγνωρη κατάσταση, για την έγκαιρη και εμπρόθεσμη καταβολή των μηνιαίων δόσεων τους. Με τις ως άνω διατάξεις προστατεύονται επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα και από τους πλειστηριασμούς μεσοσύνης της μαινόμενης κρίσης του κορωνοϊού COVID-19.

Αυτονόητο είναι ότι η ανωτέρω αναστολή πληρωμών αποτελεί δικαίωμα του οφειλέτη και συνεπώς αυτός δύναται, εφόσον επιθυμεί, να συνεχίσει την εμπρόθεσμη πληρωμή των δόσεων προς την τράπεζα ή εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, χωρίς να κάνει χρήση της αναστολής, όπως ισχύει αντίστοιχα και για την αναστολή των υπολοίπων υποχρεώσεων (φορολογικών και ασφαλιστικών) των οφειλετών.

Υπογραμμίζεται ότι σε ισχύ παραμένουν τα υφιστάμενα νομικά εργαλεία στήριξης των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων, όπως ο Νόμος για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν. 4605/2019), ο Νόμος ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων (Ν. 3869/2010), καθώς και οι εκκρεμείς αιτήσεις του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών (Ν. 4469/2017). Τα νομοθετήματα αυτά εξακολουθούν να προσφέρουν στήριξη στους υπερχρεωμένους δανειολήπτες, επικουρώντας στη ρύθμιση οφειλών και διευθέτηση των χρεών.

Ειδικότερα:

1. Με το Ν. 4605/2019 (άρθρα 68-84) τέθηκε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Επιδότησης Αποπληρωμής Στεγαστικών και Επιχειρηματικών Δανείων με Υποθήκη σε Κύρια Κατοικία που υλοποιείται δια μέσου της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που τηρείται στην ιστοσελίδα της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. Ο πραγματικά οικονομικά αδύναμος δανειολήπτης, υπό τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου, μπορεί να υποβάλει ηλεκτρονική αίτηση ρύθμισης των δανείων του, με την οριστικοποίηση της οποίας αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί της κύριας κατοικίας του. Οι επιλέξιμοι οφειλέτες – δικαιούχοι των ευεργετικών διατάξεων δύνανται να υποβάλουν αίτηση μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020. Σημειώνεται ότι η διαδικασία του νόμου υλοποιείται στην πράξη ηλεκτρονικά από ειδικό πληροφοριακό σύστημα,

μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία παρέχει πολλούς αυτοματισμούς και διευκολύνσεις στους χρήστες, προς το σκοπό επιτάχυνσης και απλοποίησης της όλης διαδικασίας (π.χ. πρόβλεψη για αυτόματη μεταφόρτωση των δικαιολογητικών από τις βάσεις δεδομένων της Φορολογικής Διοίκησης και των πιστωτικών ιδρυμάτων).

2. Με τον αναθεωρημένο Νόμο 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων νοικοκυριών παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών στα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα χωρίς εμπορική ιδιότητα και πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή τους άνεργους, τους συνταξιούχους, τους μισθωτούς του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα, τους ελεύθερους επαγγελματίες (π.χ. μηχανικούς, δικηγόρους, ιατρούς κλπ), καθώς και τους μικρεμπόρους. Παράλληλα, στο πλαίσιο του νόμου αυτού, από το χρόνο κατάθεσης της σχετικής αίτησης στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο, οι δανειολήπτες λαμβάνουν προστασία από κάθε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους και επομένως και της κύριας κατοικίας τους, ενώ επιπρόσθετα για τους μικρεμπόρους (που δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα) προστατεύεται και η επαγγελματική στέγη, μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης. Σημειώνεται ότι ο Νόμος αυτός εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ, ωστόσο από 01.03.2019 έχει παύσει η δυνατότητα του δικαστή να παρέχει προστασία της πρώτης κατοικίας, αλλά παρέχεται ένα πλάνο αποπληρωμής όλων των οφειλών, εντός του οποίου δύναται να ρυθμιστούν και τα δάνεια της πρώτης κατοικίας.

3. Με το Νόμο 4469/2017 για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών για τις επιχειρήσεις, τους εμπόρους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αγρότες και τους ομόρρυθμους εταίρους θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα μια οργανωμένη και δομημένη εξωδικαστική διαδικασία, η οποία είχε ως στόχο, δια μέσου διμερούς ή πολυμερούς διαπραγμάτευσης με τους πιστωτές, τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών τους. Ειδικά για τις επιχειρήσεις, δύνανται να ρυθμισθούν όλα τα χρέη τόσο έναντι ιδιωτών (δηλ. τραπεζικών ιδρυμάτων και λοιπών προμηθευτών) όσο και έναντι των θεσμικών πιστωτών του Δημοσίου (δηλ. της ΑΑΔΕ και του ΕΦΚΑ/ΚΕΑΟ). Οι οφειλέτες των ως άνω επαγγελματικών κατηγοριών μπορούσαν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους συναινετικά με τους πιστωτές τους (ή έστω με την πλειοψηφία αυτών, εάν οι οφειλέτες έχουν πτωχευτική ικανότητα) με την υποβολή αίτησης στην κατάλληλη ηλεκτρονική πλατφόρμα. Με τον τρόπο αυτό μπορούσαν να αποφύγουν τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, συμπεριλαμβανομένης και της κύριας κατοικίας και της επαγγελματικής στέγης τους, εφόσον αποδείξουν ότι έχουν πραγματική οικονομική αδυναμία, αλλά διαθέτουν βιωσιμότητα και μπορούν να εξυπηρετήσουν ένα μακροχρόνιο πλάνο αποπληρωμής των χρεών τους. Οι αιτήσεις που υπεβλήθησαν έως τις 30 Απριλίου 2020 τυγχάνουν επεξεργασίας, κατά τα οριζόμενα στο νόμο, προκειμένου να ολοκληρωθούν με σκοπό τις ρυθμίσεις των οφειλών και την ωφέλεια των αιτούντων από τις ευεργετικές διατάξεις του Νόμου.

4. Με το Νόμο 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών παρέχεται η δυνατότητα μιας καθορισμένης και οριοθετημένης εξωδικαστικής διαδικασίας διευθέτησης των οφειλών των δανειοληπτών έναντι των τραπεζών, με βάση την ικανότητα αποπληρωμής τους. Πιο συγκεκριμένα, όλοι οι δανειολήπτες, δηλαδή μισθωτοί, συνταξιούχοι, άνεργοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες και μικρές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν βιώσιμες λύσεις διευθέτησης των οφειλών τους με τα πιστωτικά ιδρύματα, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών οικονομικών δεδομένων τους και συνυπολογιζομένων των εύλογων δαπανών τους, σε συνδυασμό με την ικανότητα αποπληρωμής τους και την αξία της περιουσίας τους. Εφόσον τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική τους στέγη.

Από το ως άνω τιθέμενο και θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι το υφιστάμενο πλέγμα ρύθμισης οφειλών και προστασίας της περιουσίας, που έχει στη διάθεσή του κάθε πολίτης

με οικονομική αδυναμία, προσαρμόζεται διαρκώς στις ανάγκες και στις απρόοπτες μεταβολές συνθηκών, που στοιχειοθετεί εν προκειμένω η εθνική κρίση του COVID-19.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει ήδη προγραμματιστεί, πριν την έναρξη της εθνικής κρίσης του κορωνοϊού, η εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου ρύθμισης χρεών, πτώχευσης φυσικών και νομικών προσώπων και ταυτόχρονης απαλλαγής τους από τα χρέη. Η προθεσμία έναρξης βρίσκεται υπό αναθεώρηση. Το νέο αυτό πλαίσιο προβλέπεται να αντικαταστήσει όλα τα επιμέρους εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπάρχουν σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός, πτωχευτικός κώδικας). Το νέο πλαίσιο για την αφερεγγυότητα των φυσικών και νομικών προσώπων προβλέπεται να διέπει συνολικά τη διεύθυνση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΟΤΑ), τράπεζες και λοιπούς ιδιώτες και περιλαμβάνει:

- α) τη δυνατότητα ρύθμισης και αναδιάρθρωσης των χρεών, με την τήρηση της οποίας ο δανειολήπτης θα μπορεί να διασώζει την περιουσία του
- β) τη δυνατότητα πτώχευσης και παροχής δεύτερης ευκαιρίας, για υπερχρεωμένους δανειολήπτες που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τις οφειλές τους. Η δεύτερη ευκαιρία ουσιαστικά επέρχεται με τη διαγραφή του υπολοίπου των οφειλών τους, κατόπιν ρευστοποίησης του συνόλου της περιουσίας τους και ελέγχου της περιουσιακής τους κατάστασης, έτσι ώστε να δύνανται να κάνουν νέο ξεκίνημα, σε εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019
- γ) τη δυνατότητα πτώχευσης και παροχής δεύτερης ευκαιρίας και στα φυσικά πρόσωπα, πέραν των νομικών
- δ) πρόνοιες για δανειολήπτες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (όπως το επίδομα στέγασης)
- ε) πρόνοιες για τον εντοπισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών και πρόβλεψη συνεπειών για αυτούς.

Η συνεχής παρακολούθηση και η περιοδική αξιολόγηση και βελτίωση των θεσμικών εργαλείων ρύθμισης χρεών αποτελεί πάγια επιδίωξη της ΕΓΔΙΧ και στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιούνται τεκμηριωμένες εισηγήσεις για αλλαγές και βελτιώσεις, όπου απαιτούνται, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως τα Επιμελητήρια Επιχειρήσεων και Επαγγελματιών, καθώς και οι καταναλωτικές οργανώσεις. Η ΕΓΔΙΧ εισηγείται τις απαραίτητες πρόσθετες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Επί του έκτου ερωτήματος:

Οι ευνοϊκές ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν ανακύψει με τους δανειολήπτες που αποδεδειγμένα πλήττονται από τις συνέπειες του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και αφορούν αναστολές πληρωμών, αναστολές διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης και διενέργειας πλειστηριασμών κλπ, ως αναλυτικά αναφέρονται ανωτέρω επί του δεύτερου ερωτήματος, αφορούν και στις μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- 1. Γραφείο Υπουργού
- 2. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
- 3. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου